Mahkeme Yönetimi
Sisteminin Güçlendirilmesi
Projesi

dava açmak

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

CFCU

Dava Açmak

Dava açmak ne demektir?

Dava açmak bir kişi veya kuruluş aleyhinde mahkeme önünde bir hak talebinde bulunmak demektir. Haksızlığa uğradığınızda, hakkınızı alamadığınızda mahkemeler devreye girecek "Türk Milleti adına" yargılama yaptıktan sonra hakkınızı size teslim edecektir.

Dava nasıl açılır?

Dava mahkemeye vereceğiniz bir dilekçe ile açılır. Bu dilekçede olması gerekenler aşağıda belirtilmiştir. Dava dilekçesi, dava harca tabi ise harç ve gider avansının, harca tabi değil ise sadece gider avansının tahsil edilmesinden sonra ilgili mahkeme esasına kayıt olur ve bu tarihte davanız açılmış olur.

Dava açmak bu badar basit mi?

Evet, dava açmak "yetkili mahkemeye" dava dilekçenizi dava harcı ve gider avansı ile birlikte teslim etmekten ibarettir. Bu tarif kolay görünse de dava açmak önemli yasal sonuçları olan ve mali yük getirmesi ihtimali bulunan ciddi bir iştir. Unutmayınız ki, davayı açmak işlemi basit olsa da işin kendisi son derece ciddidir ve bazen yargılama uzun süre alabilir. Bu hususu mutlaka göz önünde bulundurmalı ve yaptığınız işin göründüğü kadar basit olmadığını, sonuçlarının çok ciddi olabileceğini bilmelisiniz.

Davalar uzun sürer mi?

Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre 2011 yılında bir hukuk davasının karara bağlanması Türkiye genelinde ortalama 215 gün almıştır. Bu süre mahkemelere göre değişiklik göstermektedir. Örneğin 2011 yılında

Dava Açmak

bir dava ortalama olarak; Fikri Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinde 468 günde, Asliye Ticaret Mahkemesinde 324 günde, İş Mahkemesinde 494 günde, Aile Mahkemesinde 159 günde, Sulh Hukuk Mahkemesinde 106 günde karara bağlanmıştır.

Dava açmasam daha mı iyi?

Haksızlığa uğradığınızı düşündüğünüz durumlarda mahkemelere başvurup hakkınızın size iade edilmesini talep etmek anayasal hakkınızdır. Bu hakkınızı kullanmaktan çekinmeyiniz. Ancak bu hakkınızı kullanırken konuyu etraflıca değerlendirmeniz gerekir. Davayı kazanma ihtimalinizi, kaybettiğiniz takdirde davanın size kaç liraya ve ne kadar zamana mal olacağını önceden hesaplamanız lehinize olacaktır.

Dava açarken para yatıracak mıyım?

Dava açarken, davacı olarak belli bir miktar yargılama harcı ile davada yapılacak masrafların oluşturduğu ve her yıl Adalet Bakanlığınca yayınlanan listede gösterilen miktar kadar gider avansını mahkemeye yatırmanız gerekir. Davayı kazanmanız hâlinde bu giderleri ve harç parasını karşı taraftan geri alabilirsiniz.

Davamı nerede açmalıyım?

Davalar yetkili ve görevli mahkemelerde açılmalıdır. Hangi tür mahkemenin görevli olduğunu tespit ettikten sonra, hangi yer mahkemesinin yetkili olduğunu da belirlemeniz gerekir. Bu sorunun kısa bir cevabı olmadığı ve hatalı mahkemeye başvurmak zaman, para ve hak kayıplarına yol açabileceği için davanızı açmadan önce bu konuda bir hukukçudan profesyonel yardım almanız faydalı olabilir.

Dava Açmak

Dava açmadan önce neleri bilmem gerekir?

Bir avukatın yardımından faydalanmayacak iseniz aşağıdaki soruları kendi kedinize sorunuz:

a) Dava açmak için yeterli bilgiye sahip olduğunuza emin misiniz?
b) Davanızı takip etmek konusunda kararlı mısınız?

Dava açtıktan sonra takip etmeyi ihmal etmeniz, davanızın reddedilmesine veya açılmamış sayılmasına neden olabilir.

c) Davanızın olumsuz sonuçlanması halinde ne gibi sonuçlar doğuracağını değerlendirdiniz mi?

Bir avukatınız varsa sizi aşağıdaki konularda tam olarak bilgilendirmesini talep ediniz:

a) Davanızın size maliyeti ne olacaktır? (Dava harcı, masraflar ve avukatlık ücreti vs.)
b) Davayı kaybetmeniz hâlinde katlanacağınız ek maliyet ne olacaktır? (Tamamlanacak dava harcı,karşı tarafa ödenecek avukatlık ücreti, mahkeme masrafları vs.)
c) Uğradığınız haksızlığın giderilmesi için başvurulabilecek başka hukuki yöntemler var mı?

Dava dilekçeniz nasıl olmalı?

Dilekçeniz davada en önemli aracınızdır. Dilekçenizde dava açmanıza neden olan şeyi özlü biçimde anlatmanız gerekir. Gereğinden uzun yazmak, gereksiz ayrıntılara boğmak, davayla ilgisiz konuları, ki-

Dava Açmak

şileri ve olayları anlatmak, gereğinden kısa yazılmış, önemli hukuki noktaları atlanmış bir dilekçe hazırlamak davanıza zarar verebilir. Bu nedenle dilekçenizin özenle hazırlanması gerekir. Dilekçenizi maddeler hâlinde, varsa ekler ve delilleri birlikte göstererek liste hâlinde yazmak yararlı olacaktır.

Basit yargılama usulü ile görülen davalarda dava ve cevap dilekçelerinizi UYAP Bilgi Sistemlerinde yer alan dava ve cevap dilekçesi formlarını doldurarak da verebilirsiniz.

Dava dilekçesinde bulunması gerekenler nelerdir?

1. Dava açacağınız mahkemenin adı
2. Adınız soyadınız, TC kimlik numaranız, açık adresiniz.
3. Karşı tarafın (Davalının) adı soyadı (kurum ise unvanı), TC Kimlik numarası, adresi
4. Mümkün olduğunca açık ve öz şekilde aşağıdaki hususları dilekçenizde belirtiniz:

   a. Davanızın konusu, mal varlığına ilişkin davalarda dava konusunun değeri
   b. Davayı açma nedeniniz
   c. Talebiniz (dava sonucu elde etmek istediğiniz sonuç)
   d. Yasal dayanaklarınız
   e. Delilleriniz
      i. Dilekçenizin arkasına delil listesini ekleyerek tüm delillerinizi sıra ile yazınız.
      ii. Elinizde olan delilleri dilekçenizin ekinde sıra numarası vererek sununuz.
      iii. Elinizde olmayan delillerin nereden temin edileceğini açık şekilde yazınız.

Dava Açmak

f. Davaya konu olayın (şeyin) gerçekleştiği tarih ve sizin öğrendiğiniz tarih
g. Varsa dava konusu ile ilgili içtihatlar (önceki kesinleşmiş mahkeme kararlarından örnekler)
ğ. Sizin veya varsa kanuni temsilcinizin imzası.

Avukat tutmak zorunlu mudur?

Hayır, avukat tutmak zorunlu değildir. Ancak bir avukatın size çok yardımı olacağını unutmayınız. Hukuk ve usul konusunda bilgi sahibi olduğunuza kesin olarak emin değilseniz bir avukatın yardımına başvurunuz. Mali durumunuz avukat tutmaya uygun değilse bulunduğunuz il barosuna başvurarak size "Adli Yardım" kapsamında avukat atanmasını talep etme hakkına sahip olduğunuzu unutmayınız. Bu konuda lütfen "Adli Yardım" broşürüne bakınız.

Dava açmak masraflı mıdır?

Evet, dava açmak masraflı olabilir. Ülkemizde yargı masrafları Avrupa ülkelerindeki örneklere göre düşüktür. Yine de davanın türüne ve süresine göre masrafların ciddi boyuta gelmesi söz konusu olabilir. Bu konuda hazırlık yapmanız ve muhtemel masrafları önceden öğrenmeniz gerekir. Dava açılırken masraflar kural olarak dava açan kişiden alınır. Masrafı yatırmadığınız takdirde mahkeme ilgili işlemden vazgeçtiğinizi varsayar, bu durum davanıza zarar verebilir. Mahkeme masraflarını karşılayacak gücünüz olmadığı takdirde mahkemeden Adli Yardım talebinde bulunabilirsiniz, bu konuda lütfen "Adli Yardım" broşürüne bakınız.

Dava Açmak

Masrafları geri alabilir miyim?

Davayı kazandığınız zaman mahkeme masrafların karşı taraftan alınarak size ödenmesini emreder. Ancak size ödenecek masrafların sadece yargılama masrafları olduğunu unutmayınız. Davaya hazırlık için yaptığınız masraflar, ulaşım giderleri, avukatınıza vekâlet sözleşmesi gereğince ödediğiniz vekâlet ücreti gibi bazı masraflar size geri ödenmeyecektir.

Dava bittiğinde hakkımı doğrudan alabilir miyim?

Kural olarak mahkeme kararlarına dayanarak icra takibi başlatabilmek için kararların kesinleşmiş olması gerekmez. Ancak kişiler hukuku, aile hukuku ve taşınmaz mal ile ilgili ayni haklara ilişkin kararlar kesinleşmedikçe icra edilemez. İdari yargı mercilerinin kararları kesinleşmese dahi idari makamlarca 30 gün içerisinde yerine getirilmelidir.

Mahkeme kararı kesinleşti. Şimdi ne olacak?

Mahkemeyi kaybeden taraf kendiliğinden mahkemenin emrettiği kararı yerine getirebilir ve size mahkeme masraflarını da ödeyebilir. Bunu yapmadığı takdirde icra dairesine başvurup kararın icra kanalıyla yerine getirilmesini sağlamanız gerekir. İcra süreci hakkında bilgi için lütfen "icra" başlıklı broşüre bakınız.

Dava Açmak

Karşı taraf bulunamazsa ne olur?

Savunma hakkı anayasal bir haktır. Mahkeme hiç kimse hakkında kendiliğinden karar vermez. Bir davetiye göndererek hakkında dava açıldığını bildirir, dava hakkında diyeceklerini sorar, kararını verirken onun savunmasını da göz önünde bulundurur. Ancak kişilerin ortadan kaybolarak davalardan kurtulmaları da başkalarının hakkını ihlal edecektir. Bu nedenle, bu hakkın kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla resmi kayıtlarda bulunan adrese tebligat ve ilan yoluyla tebligat imkânı da tanınmıştır.

Benim eski adresime tebligat yapılırsa ne olur?

Yeni adresinizi bildirmek sizin sorumluluğunuzdadır. Kendisine veya adresine kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirirse, yenisini hemen daha önce tebligat yaptıran yargı merciine bildirmeye mecburdur. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler bildirilen yeni adrese yapılır. Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde, tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır. Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır.

Dava açarken kimden yardım alabilirim?

Dava açmak için bir avukatın yardımına başvurmak en doğrusudur. Bu alanda yeterli bilgiye sahip olduğunuza inanıyorsanız kendi-

Dava Açmak

İnternet güvenilir bir kaynak mıdır?

Hayır, internet her zaman güvenilir bir kaynak değildir. Ancak güvenilir olduğuna emin olduğunuz bazı siteler size yararlı olacaktır. Adalet Bakanlığına, yargı kurumlarına, barolara ait sitelerden veya güvenilir olduğuna kesinlikle emin olduğunuz özel kişilere ait sitelerden yararlanabilirsiniz. Forumlar, güvenilir olduğuna emin olmadığınız siteler, kaynağı belirsiz yazılar, zincir e-postalar gibi kaynaklara güvenerek hareket etmeniz çok ağır sonuçlar doğurabilir. İnternet yoluyla elde ettiğiniz bilgileri mutlaka güvenilir kaynaklardan doğrulayarak kullanmanız gerekir.

İnterneti dava dilekçem için kaynak olarak kullanabilir miyim?

Kişilerin çok farklı amaçlarla koyduğu gerçek olmayan yazılar, tahrif edilmiş mahkeme kararları, başı veya sonu kesilerek alıntı yapıldığı için anlamı değişmiş makaleler gibi pek çok yazı internette dolaşmaktadır. Özensiz hazırlanan web siteleri bu yazıları kaynak göstermeksizin tekrar tekrar kullanarak yayılmasına neden olmakta, hukukçu olmayan kişiler forumlar vasıtasıyla bu sakıncalı yazıları ve tahrif edilmiş mahkeme kararlarını elden ele dolaştırmaktadır. Bu bilgileri dilekçenizde kullanmayınız, dilekçenize ek olarak koymayınız.

Bu sakıncadan kendimi nasıl koruyabilirim?

Öncelikle güvenilir olduğundan kesinlikle emin olmadığınız tüm kaynaklardan uzak durunuz. Ayrıca dilekçenizde yer alan ve alıntı yaptığınız her şey için kullandığınız

kaynağı belirtmeniz sizin yararınıza olacaktır. Bunun en kolay yolu parantez işareti ( ) kullanmaktır.

Örnekler:

- Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır. (Anayasa, madde 9).
- Kat mülkiyetine ilişkin bu konuda mahkeme kararları istikrar kazanmıştır (Ahmet İyibilen, Kat Mülkiyeti Hukuku, sayfa 85).
- Dilekçemizde izah ettiğimiz gibi Yargıtay 19. Hukuk Dairesi de 2006/6070 E. sayılı kararında vekâletle ipotek tesisi için vekâletnamede açık yetki bulunması gerektiğini belirtmiştir. (Örneği dilekçe ekinde sunulan karar UYAP Mevzuat programından alınmıştır).

Yukarıda verilen örneklerde olduğu gibi kaynağınızı açıkça göstermeniz mahkemenin yazdığınız konunun doğruluğunu rahatça araştırmasını sağlar. Daha önemlisi bir yanlışlık söz konusu ise sorumlusunun siz olmadığını gösterir.

Mahkeme kararlarından örnekler koymak gerekli midir?

Dava açmadan önce aynı konuda verilmiş mahkeme kararlarına bakmanız ve dilekçenizi hazırlarken bu kararlardan faydalanmanız yararlı olacaktır. Ancak dilekçe ekinde mahkemeye sunmanız bir zorunluluk değildir. Dayandığınız kararların kesinleşmiş kararlar olması ve güvenilir bir kaynaktan alınmış olması gerekir.

ÖNEMLİ BİLGİ !

Bu broşür, Türk yargı sistemi ve haklarınız konusunda size genel bilgiler vermek amacıyla hazırlanmıştır. Kolayca anlaşılabilmesi için metinler sadeleştirilmiş ve mümkün olduğu ölçüde hukuki terimler kullanılmamıştır. Bu nedenlerle, yalnızca bu broşürde yer alan bilgilere dayalı olarak işlem yapmak hak kayıplarına yol açabilir. Haklarınızı öğrendikten sonra bilinçli bir şekilde hukuki yardım almanız yararlı olacaktır.

Lütfen tam ve doğru bilgilenmek için broşürün tamamını okuyunuz.

Broşürler ve ayrıntılı bilgi için Adalet Bakanlığı internet sitesinde "Hukuki Yardım" başlığı altında oluşturulan bölümü inceleyebilirsiniz.

www.hukukiyardim.gov.tr

Proje ile ilgili ayrıntılı bilgi için:
www.myd.adalet.gov.tr
myd@adalet.gov.tr

Funded by the European Union and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented by the Council of Europe

Bu broşür Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilen, Avrupa Konseyi tarafından yürütülen "Mahkeme Yönetimi Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında hazırlanarak basılmıştır. Adalet Bakanlığı bu Projenin yararlanıcısıdır. Proje'nin ihale makamı "Merkezi Finans ve İhale Birimi"dir.